

**EGZAMIN MATURALNY  
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

**GEOGRAFIA**

POZIOM PODSTAWOWY

FORMUŁA DO 2014

(„STARA MATURA”)

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ**

ARKUSZ MGE-P1

**MAJ 2018**

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

### **Zadanie 1. (0–1)**

<b>Obszar standardów</b>	<b>Opis wymagań</b>
Korzystanie z informacji.	Rozpoznanie obiektów przedstawionych w różnej postaci w źródłach wiedzy geograficznej. (II 1.2)

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawna odpowiedź**

Republika Czeska / Czechy

### **Zadanie 2. (0–2)**

**a)**

Korzystanie z informacji.	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie. (II 1.1)
---------------------------	---

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Poprawna odpowiedź**

C.

**b)**

Korzystanie z informacji.	Selekcjonowanie informacji istotnych dla danego zagadnienia. (II 1.3)
---------------------------	---

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych zmian odczytanych z fotografii.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### **Przykładowe odpowiedzi**

- Zmiana ukształtowania powierzchni (powstanie wyrobiska).
- Ubytek powierzchni zajmowanej przez las.
- Zniszczenie pokrywy glebowej.

### **Zadanie 3. (0–1)**

Korzystanie z informacji.	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie. (II 1.1)
---------------------------	---

#### **Schemat punktowania**

1 p. – za podanie poprawnych nazw własnych trzech obiektów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

## Poprawne odpowiedzi

Przełęcz Pod Konikiem, Irena, kościół pw. św. Sebastiana

### Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Wykonanie na podstawie mapy obliczeń matematyczno-geograficznych. (II 2.2.a)
---------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawna odpowiedź

Długość na mapie: 3,5 cm

1 : 40 000

1 cm – 0,4 km

3,5 cm – x km

$$x = \frac{3,5 \cdot 0,4 \text{ km}}{1 \text{ cm}}$$

$$x = 1,4 \text{ km}$$

### Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Sformułowanie wniosku na podstawie źródła informacji. (II 3.2)
---------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawny wniosek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Przykładowe odpowiedzi

- Sieć osadnicza jest rozmieszczona głównie w dolinach.
- Na obszarach o większym nachyleniu gęstość zabudowy jest mniejsza.

### Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Selekcjonowanie informacji istotnych dla danego zagadnienia. (II 1.3)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

2 p. – za podanie trzech poprawnych argumentów.

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

Na odcinku szlaku niebieskiego:

- rzeźba jest bardziej urozmaicona
- występuje większe zalesienie.

Tylko na odcinku szlaku niebieskiego:

- występują skały
- znajdują się ruiny zamku
- jest położony punkt widokowy.

### Zadanie 7. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość następstw kształtu i ruchów Ziemi. (I 1.2)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawna odpowiedź

A.

### Zadanie 8. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Sformułowanie wniosku na podstawie źródła informacji. (II 3.2)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawny wniosek.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Przykładowa odpowiedź

Im większa wysokość Słońca w momencie górowania, tym wyższa średnia roczna temperatura powietrza.

### Zadanie 9. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość następstw kształtu i ruchów Ziemi. (I 1.2)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

2 p. – za podanie trzech poprawnych odpowiedzi.

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

- Zmiana wysokości górowania Słońca w ciągu roku.
- Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca w ciągu roku.
- Zmiana drogi widomej wędrówki Słońca w ciągu roku.
- Zmiana długości trwania dnia i nocy w ciągu roku.
- Zmiana kąta padania promieni słonecznych w ciągu roku.
- Występowanie astronomicznych pór roku.

### Zadanie 10. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość charakterystycznych zmian pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych. (I 1.11)
--------------------------	---

#### Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

- Wzrost zachmurzenia.
- Intensywny przelotny opad (deszczu, śniegu lub gradu).
- Wystąpienie burzy.
- Wystąpienie silnego i porywistego wiatru.
- Spadek temperatury powietrza.
- Stopniowy wzrost ciśnienia atmosferycznego.

### Zadanie 11. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na wykresie. (II 1.1)
---------------------------	--

#### Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

P, F, F, P

### Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Interpretowanie informacji geograficznych przedstawionych na wykresie. (II 1.5)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

2 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.

1 p. – za podanie jednego poprawnego argumentu.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

- Roczna amplituda temperatury powietrza w Suwałkach jest wyższa niż w Koszalinie.
- Średnia temperatura powietrza stycznia w Suwałkach jest niższa niż w Koszalinie.
- Roczna suma opadów w Suwałkach jest mniejsza niż w Koszalinie.
- Zimy w Suwałkach są chłodniejsze niż w Koszalinie.
- Termiczna zima trwa dłużej w Suwałkach.
- Okres wegetacyjny trwa krócej w Suwałkach.

### Zadanie 13. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość głównych rodzajów skał. (I 1.8)
--------------------------	---

#### Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne uzupełnienia.

1 p. – za dwa lub trzy poprawne uzupełnienia.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

granit, bazalt, piaskowiec, wapień

### Zadanie 14. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość przyczyn klęsk żywiołowych. (I 1.27)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnej przyczyny.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Przykładowa odpowiedź

Ruchy tektoniczne płyty afrykańskiej i płyty eurazjatyckiej.

### Zadanie 15. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość procesów geologicznych wewnętrznych. (I 1.5)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie rysunku dwiema właściwymi literami.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawne odpowiedzi



### Zadanie 16. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość procesów geologicznych wewnętrznych. (I 1.5)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawna odpowiedź

C.

### Zadanie 17. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość skutków klęsk żywiołowych. (I 1.27)
--------------------------	---

#### Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie czterech poprawnych skutków.  
1 p. – za podanie dwóch lub trzech poprawnych skutków.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

##### Skutki dla środowiska przyrodniczego:

- Zmiany w rzeźbie terenu (powstanie stożków wulkanicznych, pokryw lawowych).
- Powstawanie (lub niszczenie) wysp wulkanicznych na morzach i oceanach.
- Krótkotrwałe zmiany składu atmosfery z powodu emisji pyłów i gazów.
- Występowanie zjawiska tsunami.

##### Skutki dla działalności człowieka:

- Możliwość wykorzystania żyznych gleb wytworzonych z popiołów i tufów wulkanicznych.
- Możliwość pozyskiwania skał wulkanicznych jako surowca budowlanego lub drogowego.
- Możliwość pozyskiwania siarki.
- Zjawiska wulkaniczne i tereny, na których występują, są atrakcją turystyczną, czyli przyczyniają się do rozwoju usług.
- Wysokie koszty odbudowy infrastruktury zniszczonej w wyniku wybuchu wulkanu.
- Zniszczenia zbiorów upraw lub spadek plonów na terenach rolniczych w pobliżu wulkanu.

### Zadanie 18. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość procesów geologicznych zewnętrznych kształtujących powierzchnię lądów. (I 1.5)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek tabeli.  
1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech, czterech lub pięciu komórek tabeli.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

akumulacja – prądy przybrzeżne  
erozja (abrazja) – fale morskie  
akumulacja – wiatr

### Zadanie 19. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość przyrodniczych walorów turystycznych Polski. (I 10.4)
--------------------------	---

#### Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech komórek.  
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech komórek.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

## Poprawne odpowiedzi

Ojcowski, Słowiński, Karkonoski, Woliński

### Zadanie 20. (0–1)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość zmian politycznych na świecie po 1989 r. (I 8.2)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawna odpowiedź

D.

### Zadanie 21. (0–2)

a)

Korzystanie z informacji.	Porównanie obszarów przedstawionych w źródle informacji. (II 1.4)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego podobieństwa i poprawnej różnicy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Przykładowe odpowiedzi

##### Podobieństwo:

- Wzrost liczby ludności w obu miastach w podanym okresie.
- Największe tempo wzrostu liczby ludności w obu miastach wystąpiło w latach 2000–2010.

##### Różnica:

- W tym okresie znacznie wolniej wzrastała liczba ludności Londynu niż Kinszaszy.

b)

Korzystanie z informacji.	Wykorzystanie informacji o danym obszarze i własnej wiedzy do przedstawienia charakterystycznych cech wskazanego obszaru oraz obiektów, które na nim występują. (II 3.1a)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

#### Poprawna odpowiedź

B.

### Zadanie 22. (0–3)

a)

Korzystanie z informacji.	Przetworzenie informacji geograficznych przedstawionych na wykresie. (II 1.8)
---------------------------	---



**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawna odpowiedź**

A.

b)

Korzystanie z informacji.	Wykorzystanie informacji o danym obszarze i własnej wiedzy do przedstawienia przyczyn, przebiegu oraz skutków zjawisk i procesów, które zachodzą na wskazanym obszarze. (II 3.1b)
---------------------------	---

**Schemat punktowania**

2 p. – za podanie trzech poprawnych przyczyn.

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Przenoszenie się ludności miast na tereny podmiejskie.
- Wyjazdy ludności miast za granicę w poszukiwaniu pracy lub lepszych warunków życia.
- Występowanie ujemnego przyrostu naturalnego w miastach.
- Zahamowanie migracji ludności wiejskiej do miast ze względu na bezrobocie i drogie mieszkania w miastach.

**Zadanie 23. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość obszarów o różnym sposobie zagospodarowania. (I 3.8)
--------------------------	--

**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne przyporządkowanie dwóch obszarów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

**Poprawne odpowiedzi**

3, 6

**Zadanie 24. (0–2)**

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość obszarów o różnym sposobie zagospodarowania. (I 3.8)
--------------------------	--

**Schemat punktowania**

2 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic.

1 p. – za podanie jednej poprawnej różnicy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Przykładowe odpowiedzi**

- Rzeźba terenu na obszarze oznaczonym numerem 2 jest mniej urozmaicona.
- Średnia roczna suma opadów atmosferycznych na obszarze oznaczonym numerem 2 jest niższa.
- Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze oznaczonym numerem 2 jest niższa.

- Okres wegetacyjny na obszarze oznaczonym numerem 2 jest krótszy.
- Glebami dominującymi na obszarze oznaczonym numerem 2 są czarnoziemy i mady, a na obszarze oznaczonym numerem 6 są to gleby wulkaniczne.
- Na obszarze oznaczonym numerem 2 występowanie stepów sprzyja hodowli, a na obszarze oznaczonym numerem 6 bujna roślinność równikowa ogranicza zasięg upraw.

### Zadanie 25. (0–2)

Tworzenie informacji.	Ocenianie zjawisk gospodarczych zachodzących w środowisku geograficznym. (III 1.5)
-----------------------	--

#### Schemat punktowania

2 p. – za podanie trzech korzyści.

1 p. – za podanie dwóch korzyści.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Przykładowe odpowiedzi

- Umożliwia odtworzenie się populacji ryb na skutek zmniejszenia odłowu.
- Zwiększenie zasobów ryb, co powoduje zmniejszenie ich cen i większą dostępność na rynku.
- Zwiększenie produkcji organizmów morskich.
- Ochrona zagrożonych gatunków.
- Zmniejszenie zanieczyszczenia wody.
- Zapobieganie przelówieniu łowisk.
- Zapobieganie zjawisku przyłowu (wyławiania niepotrzebnych organizmów i ich niszczenia).
- Zmniejszenie problemu głodu.

### Zadanie 26. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość rozmieszczenia przemysłu wydobywczego. (I 3.5)
--------------------------	--

#### Schemat punktowania

2 p. – za poprawne przyporządkowanie czterech państw.

1 p. – za poprawne przyporządkowanie dwóch lub trzech państw.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

#### Poprawne odpowiedzi

Arabia Saudyjska, Iran

Australia, Chile

### Zadanie 27. (0–2)

a)

Korzystanie z informacji.	Wykorzystanie informacji o danym obszarze i własnej wiedzy do przedstawienia charakterystycznych cech wskazanego obszaru oraz obiektów, które na nim występują. (II 3.1a)
---------------------------	---

#### Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych problemów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

### Przykładowe odpowiedzi

- Utrudnienia komunikacyjne związane z wyłączeniem z ruchu niektórych dróg i autostrad.
- Zawieszenie lotów na lotniskach międzynarodowych i lokalnych.
- Zamykanie szkół.
- Wzrost zachorowań ludzi na choroby układu oddechowego, układu krążenia oraz alergie.

b)

Tworzenie informacji.	Proponowanie sposobu rozwiązania problemu istniejącego w środowisku geograficznym. (III 3.1)
-----------------------	--

### Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie jednego poprawnego działania.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

### Przykładowe odpowiedzi

- Ograniczenie ruchu samochodów w centrach miast.
- Ograniczenie uciążliwego wpływu środków transportu poprzez upowszechnienie silników elektrycznych lub paliw gazowych.
- Zachęcanie mieszkańców miast do korzystania z publicznych środków transportu.
- Wymiana pieców w gospodarstwach domowych na emitujące mniejsze ilości zanieczyszczeń.
- Zakładanie filtrów na kominach zakładów przemysłowych.

### Zadanie 28. (0–2)

Tworzenie informacji.	Ocenianie zjawisk gospodarczych zachodzących w środowisku geograficznym. (III 1.5)
-----------------------	--

### Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie dwóch właściwych rodzajów transportu i zalety przewozu towarów każdym z nich.  
1 p. – za podanie jednego właściwego rodzaju transportu wraz z zaletą przewozu towaru.  
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

### Poprawne/przykładowe odpowiedzi

#### Transport samochodowy:

- Umożliwia przewóz towarów „od drzwi do drzwi”.
- Duża dostępność przestrzenna i powszechność.

#### Transport lotniczy:

- Krótki czas potrzebny na przewóz towarów, szczególnie na dalekie odległości.
- Wysokie bezpieczeństwo przewozu towarów wrażliwych na czas przewozu, wilgoć lub wstrząsy.

### Zadanie 29. (0–2)

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość głównych ugrupowań integracyjnych na świecie. (I 9.5)
--------------------------	---

**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

OPEC, Katar

WNP, Rosja

NATO, Polska

**Zadanie 30. (0–2)**

Wiadomości i rozumienie.	Znajomość antropogenicznych walorów turystycznych. (I 3.5)
--------------------------	---

**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

**Poprawne odpowiedzi**

C, B, A